

Rozwiązanie zadania *Fahren wir nach Deutschland!*

Język niemiecki należy do grupy języków germańskich i jest jednym z najważniejszych języków w Europie. Posługuje się nim około 100 milionów ludzi jako językiem ojczystym. Niemiecki jest językiem urzędowym w kilku krajach, takich jak Niemcy, Austria i Szwajcaria. Charakteryzuje się złożoną gramatyką oraz bogatym słownictwem, co czyni go ciekawym wyzwaniem dla uczących się tego języka.

(a) Przedstawione zostały pewne rzeczowniki w języku niemieckim wraz z rodzajnikami:

<i>die Freiheit</i>	wolność	<i>das Märchen</i>	baśń
<i>der Kapitalismus</i>	kapitalizm	<i>die Möglichkeit</i>	możliwość
<i>die Diskussion</i>	dyskusja	<i>das Mädchen</i>	dziewczynka
<i>die Wissenschaft</i>	nauka	<i>der Kommunismus</i>	komunizm
<i>die Bewegung</i>	ruch	<i>das Fräulein</i>	panna
<i>die Universität</i>	uniwersytet	<i>der Mechanismus</i>	mechanizm
<i>die Qualität</i>	jakość	<i>die Entscheidung</i>	decyzja
<i>das Zeichen</i>	sygnał	<i>die Freundschaft</i>	przyjaźń
<i>die Fähigkeit</i>	zdolność	<i>das Ergebnis</i>	wynik
<i>die Gesundheit</i>	zdrowie	<i>die Nation</i>	naród
<i>der Arbeiter</i>	pracownik	<i>der Bäcker</i>	piekarz

(i) Uzupełnij rodzajniki w poniższych rzeczownikach:

<u>die</u> <i>Schülerzeitung</i>	gazetka szkolna	<u>die</u> <i>Präsentation</i>	prezentacja
<u>der</u> <i>Realismus</i>	realizm	<u>die</u> <i>Hoffnung</i>	nadzieja
<u>das</u> <i>Brötchen</i>	bułka	<u>die</u> <i>Revolution</i>	rewolucja
<u>der</u> <i>Reiseleiter</i>	przewodnik wycieczki	<u>die</u> <i>Ängstlichkeit</i>	lękliwość
<u>die</u> <i>Begeisterung</i>	zachwyt	<u>das</u> <i>Büchlein</i>	książeczka
<u>der</u> <i>Sozialismus</i>	socjalizm	<u>die</u> <i>Werbebotschaft</i>	przekaz reklamowy

(ii) Jakie reguły kierują określaniem rodzaju w tym zestawie danych?

Zauważmy, że rzeczowniki z tymi samymi końcówkami mają te same rodzajniki. Odpowiednie końcówki umieśćmy w tabeli:

der	die	das
-ismus	-heit	-chen
-er	-ion	-lein
	-schaft	-nis
	-ung	
	-tät	
	-keit	

(b) Poniżej znajdują się niemieckie zdania z ich polskimi odpowiednikami w przypadkowej kolejności:

1. <i>er wird kaufen</i>	a. kupowanie	9. <i>er lernt</i>	i. ona mieszka
2. <i>sie wird machen</i>	b. uczyć się	10. <i>sie machte</i>	j. będzie kupował
3. <i>ich kaufte</i>	c. pracujesz	11. <i>ich werde machen</i>	k. zaśmiał się
4. <i>lern</i>	d. zrobiła	12. <i>er wird machen</i>	l. będę robić
5. <i>sie lernte</i>	e. on uczy się	13. <i>er lachte</i>	m. będzie robił
6. <i>ich werde kaufen</i>	f. kupiłem	14. <i>du arbeitest</i>	n. pracowałeś
7. <i>Kauf</i>	g. ucz się	15. <i>sie wohnt</i>	o. będę kupować
8. <i>ich lerne</i>	h. uczyła się	16. <i>du arbeitetest</i>	p. będzie robiła

(i) Określ zasady panujące w podanym zestawie.

Zaimki osobowe:

<i>ich</i>	ja	<i>er</i>	on
<i>du</i>	ty	<i>sie</i>	ona

Temat czasownika to bezokolicznik bez (e)n, np: wohnen, lachen.

Czas teraźniejszy – X to temat czasownika, (e) pojawia się, gdy temat kończy się na „t”:

<i>ich</i> X-e	<i>er</i> X-(e)t
<i>du</i> X-(e)st	<i>sie</i> X-(e)t

Czas przeszły – X to temat czasownika, (e) pojawia się, gdy temat kończy się na „t”:

<i>ich</i> X-(e)te	<i>er</i> X-(e)te
<i>du</i> X-(e)test	<i>sie</i> X-(e)te

Czas przyszły – Y to bezokolicznik:

<i>ich</i> werde Y	<i>er</i> wird Y
<i>du</i> wirst Y	<i>sie</i> wird Y

Tryb rozkazujący dla 2. osoby l. poj. to bezokolicznik.

Rzeczowniki, tworzy się różnie, ale w tym zestawie mamy takie, które tworzymy z bezokolicznika, pisząc je wielką literą.

(ii) Dopasuj zdania do ich tłumaczeń.

1. <i>er wird kaufen</i>	j. będzie kupował	9. <i>er lernt</i>	e. on uczy się
2. <i>sie wird machen</i>	p. będzie robiła	10. <i>sie machte</i>	d. zrobiła
3. <i>ich kaufte</i>	f. kupiłem	11. <i>ich werde machen</i>	l. będę robić
4. <i>lern</i>	g. ucz się	12. <i>er wird machen</i>	m. będzie robił
5. <i>sie lernte</i>	h. uczyła się	13. <i>er lachte</i>	k. zaśmiał się
6. <i>ich werde kaufen</i>	o. będę kupować	14. <i>du arbeitest</i>	c. pracujesz
7. <i>Kauf</i>	a. kupowanie	15. <i>sie wohnt</i>	i. ona mieszka
8. <i>ich lerne</i>	b. uczyć się	16. <i>du arbeitetest</i>	n. pracowałeś

(iii) Przetłumacz poniższe zdania na język polski.

1. *er wird wohnen* **on będzie mieszkał**
2. *ich wohnte* **mieszkałem**
3. *kauf* **kup**
4. *du machtest* **zrobiłeś**
5. *du wirst arbeiten* **będziesz pracował**
6. *ich arbeitete* **pracowałem**
7. *er lernte* **uczył się**
8. *Lachen* **śmiech**

(iv) Przetłumacz poniższe zdania na język niemiecki.

1. *praca* **Arbeit**
2. *będę mieszkał* **ich werde wohnen**
3. *pracuj* **arbeit**
4. *ona kupiła* **sie kaufte**
5. *ty zaśmiałeś się* **du lachtest**
6. *ja będę się śmiał* **ich werde lachen**
7. *ona mieszkała* **sie wohnte**
8. *mieszkaj* **wohn**

(v) Bazując na zad. (a) i (b) napisz, co oznacza to zdanie, wiedząc, że *als* = jako, *über* = z:

Ich arbeitete als Bäcker, ich arbeite an der Universität und ich lache über den Kommunismus.

Pracowałem jako piekarz, pracuję na uniwersytecie i śmieję się z komunizmu.

(c) Poniżej zostały pokazane słowa oraz ich zdrobnienia.

<i>das Herz</i>	<i>das Herzchen</i>	serce	<i>das Haus</i>	<i>das Häuschen</i>	dom
<i>der Hund</i>	<i>das Hündchen</i>	pies	<i>die Katze</i>	<i>das Kätzchen</i>	kot
<i>der Baum</i>	<i>das Bäumchen</i>	drzewo	<i>der Bär</i>	a. das Bärchen	niedźwiedź
<i>der Vater</i>	<i>der Vati</i>	tata	<i>der Opa</i>	<i>der Opi</i>	dziadek
<i>das Dach</i>	b. das Dächlein	dach	<i>die Oma</i>	c. die Omi	babcia
<i>die Mutter</i>	d. die Mutti	mama	<i>der Zwerg</i>	<i>das Zwerglein</i>	karzeł
<i>das Buch</i>	<i>das Buchlein</i>	książka	<i>der Ring</i>	<i>das Ringlein</i>	pierścień
<i>die Ente</i>	<i>das Entchen</i>	kaczka	<i>die Blume</i>	e. das Blümchen	kwiat
<i>das g. Kind</i>	<i>das Kindchen</i>	dziecko	<i>der f. Bach</i>	<i>das Bächlein</i>	strumyk
<i>der Stuhl</i>	h. das Stühlchen	stołek			

(i) Określ zasady panujące w podanym zestawie.

Dodajemy końcówkę *-chen* z ewentualnym usunięciem *e/en* i zmieniamy rodzajnik na *das*.

Gdy słowo kończy się na *-ch*, *-g*, *-ng*, dodajemy końcówkę *-lein*.

Gdy w wyrazie występują „a”, „o” lub „u”, zmieniamy je na „ä”, „ö”, „ü”.

Wyjątkiem są członkowie rodziny – usuwamy ostatnie litery aż do pierwszej samogłoski i dodajemy *-i* i nie zmieniamy rodzajnika.

(ii) Uzupełnij słowa **a.** – **h.**